

مرکز مجرب زبان صادق

معنی الادیب

تفاوت‌های اسم فاعل و صفت مشبیه

جلسه ۹۸

استاد وافی

تفاوت های اسم فاعل و صفت مشبیه:

۱. اسم فاعل از متعدی و لازم ساخته می شود ولی صفت مشبیه فقط از فعل لازم ساخته می شود.
۲. اسم فاعل برای سه زمان است، و صفت مشبیه، برای زمان حاضر.
۳. اسم فاعل از لحاظ وزن عروضی، مطابق با فعل مضارع است بر خلاف صفت مشبیه.
۴. منصوب اسم فاعل می تواند بر او مقدم شود، برخلاف صفت مشبیه: «زید عمراً ضارب»
۵. معمول اسم فاعل می تواند سببی (دارای ضمیری که به مبتداء باز می گردد) یا اجنبی باشد، ولی صفت فقط می تواند سببی باشد: «زید ضارب غلامه و عمراً»
۶. عمل اسم فاعل مانند فعلش است ولی صفت مشبیه از فعلش بیشتر می تواند عمل کند (عمل نصب) «أنا زیداً ضاربه»
۷. اسم فاعل جایز است حذف شود و معمولش باقی باشد، برخلاف صفت مشبیه.
۸. می توان موصوف اسم فاعل را حذف کرد در حالی که اسم فاعل اضافه به ضمیر موصوف شده است، بر خلاف صفت مشبیه. «مررت بقاتل أبيه»
۹. در اسم فاعل امکان فاصله میان منصوب و مرفوعشان هست برخلاف صفت مشبیه. «زید ضارب فی الدار أبوه عمراً»
۱۰. معمول اسم فاعل، می تواند متبوع همه توابع قرار گیرد، ولی معمول صفت مشبیه نمی تواند معوت قرار گیرد.
۱۱. در اسم فاعل، امکان اتباع، از محل معمول آن، امکان دارد برخلاف صفت مشبیه. (وَجَاعِلِ الْيَلِّ سَكْنًا وَالشَّمْسِ)